

ZASADY OCENIANIA Z RELIGII DLA KLASY 8 SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Plan wynikowy w zakresie klasy 8 szkoły podstawowej1 opracowany na podstawie materiałów katechetycznych „Jestem z wami” serii „Odsłonić twarz Chrystusa”. Wersja zgodna z Programem nauczania religii „Pójść za Jezusem Chrystusem” nr AZ-3-01/10 z 9.06.2010 r.

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

W procesie oceniania **obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań** (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole. Gdy uczeń ubiega się o ocenę celującą, bierzemy pod uwagę również jego zaangażowanie religijno-społeczne poza szkołą.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, (i)
- b) odmawia wszelkiej współpracy, (i)
- c) ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne:

- a. w zakresie wiadomości i umiejętności opanował treści najłatwiejsze, najczęściej stosowane, stanowiące podstawę do dalszej edukacji,
- b. wykazuje choćby minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe:

- a. opanował treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach,
- b. uczestniczy w rozwiązywaniu problemów oraz umiejętnie słucha innych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające:

- a. opanował treści umiarkowanie przystępne oraz bardziej złożone,
- b. ukierunkowany jest na poszukiwanie prawdy i dobra oraz szanuje poglądy innych,
- c. aktywnie realizuje zadania wykonywane w grupie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopełniające:

- a. opanował treści obejmujące elementy trudne do opanowania, złożone i nietypowe,
- b. wykazuje własną inicjatywę w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności
- c. wszechstronnie dba o rozwój swojej osobowości i podejmuje zadania apostołskie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania tej klasy,
- c) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach kwalifikując się do finałów na szczeblu powiatowym, regionalnym, wojewódzkim albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

PRZEDMIOT OCENY	OCENA					
	celująca	bardzo dobra	dobra	dostateczna	dopuszczająca	niedostateczna
1. Cytaty z Pisma Świętego. Modlitwy, pieśni	dokładna znajomość cytatu wraz ze znajomością źródła (np. Ewangelia św. Mateusza)	dokładna znajomość cytatów z lekcji	przytoczenie sensu cytatu własnymi słowami	niezbyt dokładna znajomość sensu cytatu	kojarzenia z treścią cytatu	brak jakiegokolwiek znajomości cytatów
2. Zeszyt przedmiotowy (zeszyt ćwiczeń)	-wszystkie tematy -zapisy -prace domowe -staranne pismo -własne materiały -ilustracje itp.	-starannie prowadzony -wszystkie tematy i notatki -prace domowe	-zeszyt staranny -luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów)	-zeszyt czytelny -braki notatek, prac domowych (do 40% tematów)	-pismo niestaranne -liczne luki w zapisach (do 70% tematów)	-brak zeszytu
3. Prace domowe	-staranne wykonanie -treści wskazujące na poszukiwania w różnych materiałach -dużo własnej inwencji -twórcze	-merytorycznie zgodne z - omawianym na lekcji materiałem -staranne -czytelne -rzeczowe	-wskazują na zrozumienie tematu -niezbyt twórcze	-powiązane z tematem -niestaranne	-widać próby wykonania pracy -na temat	-praca nie na temat -brak rzeczowości w pracy -brak pracy
4. Testy i sprawdziany	-wszystkie polecenia wykonane poprawnie -rozwiązane też zadanie dodatkowe	-75% spełnionych wymagań podstawowych (łatwe, praktyczne, przydatne życiowo, niezbędne) -75% spełnionych wymagań rozszerzających (bardzo trudne i trudne, teoretyczne, naukowe)	-75% zadań podstawowych -50% wymagań rozszerzających	-75% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych (bardzo łatwe i łatwe, niezbędne w dalszej edukacji)	-50% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych	-poniżej 30% odpowiedzi dotyczących wiedzy podstawowej
5. Odpowiedzi ustne	-wiadomości zawarte w podręczniku i zeszycie - uzupełnione wiedzą spoza programu -wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język -używanie pojęć	-wiadomości z podręcznika i zeszytu prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem -odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych	-wyuczone na pamięć wiadomości -uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami -potrzebna pomoc nauczyciela	-wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć -odpowiedź niestaranna -częste pytania naprowadzające	-słabe wiązanie faktów i wiadomości -chaos myślowy i słowny -odpowiedź bełkotliwa, niewyraźna, pojedyncze wyrazy	-brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych

					-dużo pytań pomocniczych	
--	--	--	--	--	--------------------------	--

	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra i celująca
<p style="text-align: center;">Rozdział I Chcę być szczęśliwy.</p>	<p>Uczeń: -nazywa ludzkie pragnienia i potrzeby;-interpretuje metafory „skarby na ziemi i „skarby w niebie”; -porównuje zakończenia tekstów: literackiego i tekstu św. Augustyna; -podaje przykłady sytuacji życiowych, w których ludzie potrzebują pomocy innych;-rozumie małżeństwo, rodzinę i ojczyznę, a także zrzeczenia jako środowiska rozwijające wspólnotowy aspekt życia;-analizuje sytuacje przedstawione w tekście literackim i interpretuje postawy bohaterów;-rozumie łacińskie wyrażenie „pro publico bono” będące tematem lekcji;-przedstawia postać św. Jadwigi w kontekście historycznym;-rozumie pojęcia „działalność charytatywna” i „fundacja”;-wskazuje pierwiastek ludzki i Boski w Kościele;-rozumie istotę chrztu jako włączenia do Kościoła oraz zadania wynikające z przynależności do Kościoła;-wskazuje w wybranych tekstach określenia i obrazy Kościoła;-określa zależność między wiarą a uczynkami;-</p>	<p>Uczeń: -interpretuje poczucie szczęścia gimnazjalisty w świetle Pisma Świętego (Jk 5, 13);-analizuje wyniki sondażu o szczęściu;-zna klasyfikację potrzeb;-wskazuje różne modele sensu życia;-interpretuje wybrane fragmenty Ewangelii (Mt 11, 28-30) w kontekście tematyki cierpienia i przeciwności losu;-interpretuje sytuacje i postawy przedstawione w tekstach literackich –w świetle tekstów Pisma Świętego;-interpretuje postawę św. Jadwigi w świetle przekazów historycznych, literackich i w świetle cytatu z Pisma Świętego (Mdr 4, 13) oraz dzieła malarskiego;-interpretuje wybrane fragmenty Pisma Świętego w kontekście tematyki obrazów Kościoła;-wymienia sposoby tworzenia wspólnoty Kościoła;-wymienia elementy misji Kościoła;-rozumie udział w Eucharystii jako osobiste zaangażowanie w relacje z Bogiem;-rozumie wyrażenie „Eucharystia –serce Kościoła”</p>	<p>Uczeń: -analizuje model szczęścia lansowany przez współczesne czasopisma młodzieżowe;-rozważa, czym potrzeba różni się od zachcianki;-interpretuje aforyzmy o szczęściu;-rozważa, czy dom jest skarbem ziemskim, czy niebiańskim;-rozważa, o jakim ukojeniu (ziemskim czy wiecznym) mówi tekst św. Augustyna i Pismo Święte (Mt 11, 28-30);-znajduje w modlitewniku pieśń religijną wyrażającą szczęście z odnalezienia Boga;-przedstawia przyczyny i skutki choroby sieroczej;-interpretuje aforyzmy będące tematami katechez;-rozważa istotę patriotyzmu;-interpretuje słowa „Czyń, co widzisz”;-zna etymologię słowa „Kościół”;-interpretuje słowa Napoleona wyrażające podziw związany z wielopokoleniowym trwaniem Kościoła;-projektuje gazetkę na temat misji Kościoła;-przeprowadza ankietę dotyczącą uczestnictwa we Mszy Świętej i interpretuje jej wyniki.</p>	<p>Uczeń: -rozważa, czy jest możliwe uzyskanie pełni szczęścia bez Boga;-interpretuje wybrane fragmenty Ewangelii w kontekście tematyki pragnień i potrzeb człowieka;-interpretuje słowa bł. Jana Pawła II i odnosi je do współczesnej sytuacji egzystencjalnej ludzi młodych;-rozważa paradoks człowieka jako istoty społecznej w kontekście wyboru samotności jako drogi życiowej;-rozumie istotę odpowiedzialności społecznej nie tylko w wymiarze współczesnym, ale także w przyszłym;-rozważa różnice między działalnością charytatywną a sponsoringiem;-pisze list otwarty do rówieśników na temat ich przynależności do Kościoła;-rozważa, czy podejmowanie misji Kościoła jest narzucaniem innym wiary;-rozważa zmienne i stałe elementy Mszy Świętej w kontekście zmian społecznych.</p>

Rozdział II Prowadź mnie

	zna części i obrzędy Eucharystii;-interpretuje przypowieść o zaproszeniu na ucztę.			
	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra i celująca
	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -definiuje dwa znaczenia słowa „wcielenie”;-wskazuje w „Symbolu Nicejsko-Konstantynopolitańskim” fragment dotyczący Wcielenia;-wymienia cechy prawdziwego obrazu Boga;-analizuje różne znaczenia i konteksty użycia słowa „ojciec” oraz konfrontuje je z obrazem Boga Ojca;-interpretuje wybrane fragmenty Ewangelii pod kątem życia Jezusa;-wskazuje współczesnych apostołów;-definiuje przypowieść jako gatunek literacki;-zna zasady interpretacji przypowieści;-rozumie pojęcie „pełnia człowieczeństwa”,-dokonuje oceny cech człowieka chciwego i szczodrego;-definiuje dwa znaczenia słowa „piekło”;-odpowiada na pytanie, czym w świetle wiary w Chrystusa jest śmierć;-interpretuje fragmenty Ewangelii dotyczące zapewnienia Chrystusa o wiecznej asystencji oraz wniebowstąpienia. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -widzi różnicę między realizmem wiary we Wcielenie a pozorami wierzeń starożytnych;-wskazuje paradoksy dotyczące Wcielenia Boga;-interpretuje fragmenty Ewangelii mówiące o obrazie Boga jako Ojca;-interpretuje obraz Rembrandta „Powrót syna marnotrawnego” ze szczególnym uwzględnieniem detalu –dłoni ojca;-podaje krótką informację o życiu Małych Braci Jezusa;-podaje przykłady odpowiedzi na wezwanie Jana Chrzciciela z życia współczesnych ludzi;-interpretuje wybrane przypowieści;-zna pojęcie konsumpcjonizmu i dokonuje oceny moralnej zjawiska w świetle Ewangelii;-rozważa związek Wcielenia z ludzką codziennością;-opowiada o Karolu de Foucauld;-interpretuje dzieło malarskie przedstawiające zstąpienie do piekieł ze szczególnym uwzględnieniem symbolicznych detali;-omawia sakramenty w świetle Paschy Chrystusa;-interpretuje paradoks związany z wiarą w obecność Boga. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -interpretuje dzieło malarskie obrazujące Wcielenie;-projektuje witraż przedstawiający Boga Ojca;-interpretuje tytuł dzieła malarskiego z wykorzystaniem kontekstu religijnego;-zna pojęcie Epifania;-rozważa, czy droga do królestwa Bożego polega wyrzeczeniach czy na radości;-przygotowuje wybór zdjęć jako materiał do dyskusji: Co uważa się za pełnię człowieczeństwa, a co nią jest?;-rozważa, czy ludzie współcześnie bardziej boją się śmierci czy potępienia wiecznego;-rozważa sposób obecności Jezusa w Kościele 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -rozważa, jak mogłaby wyglądać współczesna wizja artystyczna Jezusa Chrystusa, Matki Bożej i Apostołów;-porównuje starotestamentowy i nowotestamentowy obraz Boga;-rozważa, czy współczesność można nazwać czasami królestwa Bożego;-układa współczesna przypowieść o królestwie Bożym;-rozważa, czy pełnię człowieczeństwa można osiągnąć samotnie;-interpretuje wybrane fragmenty Ewangelii synoptycznej z uwzględnieniem jej intencji –wyznania wiary;-przeprowadza sondaż na temat doświadczenia Boga przez swoich bliskich.
	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra i celująca

Rozdział III

Daję wam Siebie

<p>Uczeń :-rozumie istotę znaku;-wymienia wszystkie sakramenty i określa dary, jakie dzięki nim otrzymujemy;-podaje informacje na temat swojego chrztu świętego na podstawie wywiadu z rodzicami;-rozumie istotę działania Ducha Świętego (metaforę przemieniania, wyrażenie Boski Artysta);-analizuje świadectwo bierzmowanej i dokonuje;-wskazuje etapy ustanowienia Eucharystii;-definiuje Eucharystię oraz wskazuje jej cel i znaczenie dla życia chrześcijanina;-zna treść pierwszego przykazania kościelnego -wymienia kolejne części i ich obrzędy Mszy Świętej;-wskazuje cel i sens uczestniczenia we Mszy Świętej;-wie, na czym polega pełne uczestnictwo we Mszy Świętej;-rozumie istotę przebaczenia;-wskazuje warunki Bożego przebaczenia;-zna warunki dobrej spowiedzi;-dokonuje autorefleksji dotyczącej czasu chorowania;-wie, w czym wyraża się troska Jezusa i Kościoła o chorych;-wymienia różne rodzaje powołań;-podaje przykład osoby, która wypełniła swoje powołanie i uzasadnia wybór;-wyraża swoje oczekiwania na temat cech księdza;-wyjaśnia istotę</p>	<p>Uczeń: -określa sposób, w jaki Bóg okazuje człowiekowi miłość;-interpretuje wyznania Josepha Ratzingera na temat łaski chrztu świętego;-zna obrzędy chrztu świętego;-pisze list do rodzica, wcielając się w młodą osobę przeżywającą kryzys wiary;-opowiada o Kamilu de Lelli jako przykładzie działania Ducha Świętego w życiu człowieka;-opowiada o wydarzeniach z Wieczernika, redagując opis uczuć z perspektywy osoby biorącej w nich udział;-dostrzega związek między cudem rozmnożenia chleba a nauczaniem Jezusa o chlebie żywym;-rozumie nakaz uczestniczenia w niedzielnej Mszy Świętej pomimo ustanowienia Eucharystii w Wielki Czwartek;-dobiera cytaty biblijne ilustrujące poszczególne obrzędy Mszy Świętej;-wskazuje rolę Kościoła w Bożym przebaczeniu;-interpretuje świadectwo rówieśniczki w świetle chrześcijańskiej nauki o cierpieniu;-zna przebieg sakramentu namaszczenia chorych i jego skutki dla osób wierzących;-wskazuje cechę wspólną (sens) wszystkich rodzajów powołań;-zna wypowiedź Benedykta XVI na temat kapłanów i uzasadnia ją;-porównuje powołanie świeckich</p>	<p>Uczeń:-opisuje wybrane gesty lub symbole liturgiczne i je interpretuje;-redaguje modlitwę dziękczynną za dar chrztu;-wskazuje różnice pomiędzy „duchem” a „Duchem Świętym”;-czyta fragmenty Ewangelii mówiące o Ostatniej Wieczerzy i porównuje je;-rozważa, na czym polega wyjątkowość spotkania z Bogiem w niedzielnej Mszy Świętej;-interpretuje postawę pokory opisaną przez Benedykta XVI w przemówieniu;-przedstawia informacje na temat Światowego Dnia Chorego;-projektuje gazetkę na temat różnych powołań;-definiuje pojęcia „kanonizacja” i „beatyfikacja”;-przygotowuje informacje o świętym lub błogosławionym ogłoszonym przez bł. Jana Pawła II.</p>	<p>Uczeń: -rozważa różnice pomiędzy sakramentami i magią;-rozważa, czy ludzie nieochrzczeni mogą być zbawieni;-wymienia owoce Ducha Świętego i rozważa ich aktualność;-rozważa, dlaczego Kościół poleca przyjmować Komunię świętą przynajmniej raz w roku w czasie wielkanocnym;-omawia trudności życia Kościoła w wybranym państwie, w którym chrześcijaństwo jest zakazane;-rozważa problem, czy Bóg przebacza każdy grzech;-rozważa, czy cierpienie i choroba są Bożą karą za grzechy -rozważa, jaka jest istota powołania i jakie są relacje między wolnością a powołaniem;-rozważa problem, czyje oczekiwania powinien spełniać ksiądz;-rozważa atrakcyjność świętości we współczesnym świecie</p>
---	--	--	---

	<p>powołania kapłańskiego;-wymienia stopnie sakramentu święceń;-wskazuje podstawy udanego małżeństwa;-definiuje „prawdziwą miłość”;-zna wiek, w którym można zawrzeć małżeństwo i rozumie takie ograniczenie;-podaje informacje na temat kilku świętych żyjących na przestrzenie wieków;-wyjaśnia istotę świętości.</p>	<p>i duchownych;-wie bardzo ogólnie, jak przebiega sakrament święceń i kto go udziela;-analizuje wyniki ankiety na temat małżeństwa;-porównuje treść cywilnej i kościelnej przysięgi małżeńskiej;-podaje argumenty potwierdzające tezę, że świętość nie jest postawą przestarzałą (jest aktualna);-opowiada o św. Ignacym Loyoli, ukazując aktualność istotnych wyborów 5świętego;-podaje przykłady ludzi dążących do świętości i wskazuje elementy ich biografii, które mogą być inspiracją dla nastolatków</p>		
<p>Rozdział IV Szukam dobra</p>	<p>Ocena dopuszczająca</p>	<p>Ocena dostateczna</p>	<p>Ocena dobra</p>	<p>Ocena bardzo dobra i celująca</p>
	<p>Uczeń: -opowiada dzieje Józefa Egipskiego;-rozumie pojęcie „Opatrzność”;-opowiada dzieje Mojżesza;-interpretuje imię Boże „Jestem, Który Jestem”;-opisuje historię wybranej osoby, w której losach dostrzega Boże prowadzenie do nawrócenia;-rozumie pojęcie autorytetu,-podaje cechy autorytetu ludzkiego i cechy autorytetu Boga;-opiniuje przykładowe decyzje moralne na podstawie opisu sytuacji;-definiuje, czym jest sumienie;-podaje przykłady bezinteresownego włączania się w życie rodziny;-zna znaczenia słowa „błogosławiony</p>	<p>Uczeń: -podaje przykłady działania Bożej Opatrzności („szczęścia w nieszczęściu”);-aktualizuje historię Józefa Egipskiego;-wskazuje cechy Mojżesza, które ułatwiały i które utrudniały mu realizowanie jego powołania;-aktualizuje historię Mojżesza;-dokonuje interpretacji dzieła malarskiego, charakteryzując Mojżesza;-na podstawie fragmentów Księgi Wyjścia wyjaśnia znaczenie Paschy dla Izraelitów;-interpretuje fragmenty Ewangelii mówiące o słabości autorytetów ludzkich;-rozważa zagrożenie sekt w życiu młodych ludzi;-rozumie, że człowiek ponosi odpowiedzialność za swoje sumienie;-wyjaśnia, na czym</p>	<p>Uczeń: -definiuje pojęcie „Opatrzność”;-rozważa przyczyny wzbraniania się Mojżesza przed podjęciem zadania, które wyznaczył mu Bóg;-wymienia plagi egipskie i analizuje wybrany cud opisany w Księdze Wyjścia;-definiuje pojęcie autorytetu;-wymienia rodzaje autorytetu;-wyjaśnia znaczenie związków wyrazowych ze słowem „sumienie”, podaje przykłady z życia ilustrujące różne znaczenia;-przeprowadza ankietę na temat gotowości poświęcenia się wśród członków starszego i młodego pokolenia;-porównuje dwa ewangeliczne przekazy Błogosławieństw.</p>	<p>Uczeń: -interpretuje ikonograficzne wyobrażenie Bożej Opatrzności w świetle fragmentu Pisma Świętego (Rz 8, 28a);-rozważa, dlaczego Opatrzność Boża nie zapobiega całkowicie ludzkim cierpieniom;-opowiada dzieje Mojżesza na podstawie opowiadania św. Szczepana;-rozważa, czy opis wyjścia Izraela z niewoli egipskiej jest kroniką;-formułuje rady, jak rozemnić prawdziwy autorytet życiowy;-rozważa, czy autorytet Boga jest autorytetem specjalisty czy przełożonego;-wie, czym różni się chrześcijańskie rozumienie sumienia od innych ujęć;-rozważa, czy można kochać innych, jeśli nie kocha się siebie;-rozważa, czy Błogosławieństwa</p>

Rozdział V Wskazuję ci drogę.

		<p>polega doskonałość przykazania miłości;-interpretuje tekst Ośmiu Błogosławieństw i konfrontuje go z potocznym rozumieniem szczęścia;-aktualizuje przesłanie Błogosławieństw, podając przykłady z życia współczesnej młodzieży</p>		<p>mogą być wskazówką życiową także dla osób niewierzących.</p>
	<p>Ocena dopuszczająca</p>	<p>Ocena dostateczna</p>	<p>Ocena dobra</p>	<p>Ocena bardzo dobra i celująca</p>
	<p>Uczeń: -rozumie pojęcia „dobro” i „dobroć”;-opowiada o życiu ukrytym Jezusa w Nazarecie;-przedstawia przykład dobrego człowieka;-umie podzielić przykazania na te, które dotyczą relacji z Bogiem, i te, które dotyczą bliźniego;-interpretuje przykazania: wskazuje osoby oraz wartości, które są chronione przez przykazania;-podaje przykłady współczesnych bożków;-przeformułowuje pierwsze przykazania z zakazu na nakaz;-interpretuje pierwsze przykazania;-rozumie na czym polega wzywanie Boga w błahych i niewłaściwych sprawach;-rozumie słowa Nowego Testamentu o wzywaniu Jezusa jako Pana (Rz 10, 9-10 oraz Mt 7, 21);-redaguje wypowiedź na forum internetowym;-wymienia różne formy pobożności;-omawia sposoby świętowania w rodzinie;-omawia kwestię świętowania szabat i niedzieli;-wymienia ważne</p>	<p>Uczeń: -analizuje słowa dwunastoletniego Jezusa wypowiedziane w czasie odnalezienia go w Świątyni;-rozumie znaczenie przykazań w życiu chrześcijanina oraz ich wpływ na godność człowieka;-charakteryzuje mechanizm działania sekty;-podaje cechy prawdziwego i fałszywego obrazu Boga;-rozumie istotę kultu obrazów;-rozumie niebezpieczeństwa tkwiące w bałwochwalstwie, bluźnierstwie i krzywoprzysięstwie;-podaje historyczne przykłady bałwochwalstwa;-uzasadnia religijny sens świętowania niedzieli (układa pytania z perspektywy niewierzącego rówieśnika, pisze na ten temat list do rówieśnika) -układa plan dnia świątecznego;-omawia stanowisko Soboru Trydenckiego wobec postulatów reformacji;-omawia postać Tomasz Morusa jako męczennika sumienia oraz patrona rządzących;-rozumie</p>	<p>Uczeń: -porównuje dojrzałość bierzmowanego chrześcijanina z odpowiedzialnością żydowskiego 13-latkę;-porównuje sens rzymskich sentencji prawnych z przykazaniami;-przygotowuje informacje na temat współczesnych sekt i nowych ruchów religijnych;-rozważa, w co wierzą ateści;-przygotowuje planszę z „Litanią do Najświętszego Imienia Jezus”;-analizuje etymologię słowa „niedziela” w różnych językach, wykonuje planszę pogładową;-rozważa, dlaczego Kościół, pomimo że jest święty, potrzebuje reform;-analizuje codzienną prasę, wskazując przykłady nietolerancji religijnej w Europie;-rozumie wspólną symbolikę różnych religii w architekturze: omawia symboliczne znaczenie wieży w architekturze sakralnej;-opracowuje historię swojej rodziny na podstawie dostępnych dokumentów z uwzględnieniem kontekstu społecznego, kulturowego, religijnego;-przygotowuje afisz zachęcający</p>	<p>Uczeń: -rozważa istotę powołania chrześcijańskiego: zwykłe czy niezwykle życie;-rozważa aktualność problemów poruszanych przez Dekalog;-zabiera głos w dyskusji na temat kultu obrazów;-rozważa, czy noszenie medalików i krzyżyków jako biżuterii jest nadużywaniem świętych znaków;-rozważa, czy można żyć bez świętowania;-pisze list do rówieśnika wspierający go w wierze;-podaje historyczne przykłady męczenników sumienia, odwołując się do różnych epok;-rozważa problemy współczesne związane z tolerancją i wartościami chrześcijańskimi w świetle historii;-rozważa, czy wiara chrześcijańska pomaga czy przeszkadza w relacjach z wyznawcami innych religii;-przygotowuje oś czasu uwzględniającą informacje o wyznawcach różnych religii zamieszkujących region;-rozważa, czy przeszłość rodziny, narodu i Kościoła wpływa na jego własną przyszłość;-rozważa, czy</p>

	<p>święta, które nie zawsze przypadają w niedzielę;-wymienia wartości i zagrożenia życia społecznego i kościelnego w XV i XVI wieku;-wskazuje postulaty reformacji;-zna postać Marcina Lutera;-zna ogólną sytuację dotyczącą reformacji i reformy Kościoła w Polsce;-wie o różnych narodowościach i religiach w Rzeczypospolitej Obojga Narodów;-zna niektóre postacie mające wpływ na reformę Kościoła katolickiego w Polsce (szczególnie rolę ks. Piotra Skargi SJ);-podaje informacje o Kościele greckokatolickim;-rozumie wąski i szerszy sens przykazań 4-7;-rozumie ewangeliczne określenie posiadania w „nienawiści ojca i matki”;-rozumie pozytywny sens piątego przykazania;-wie o problemach współczesnych związanych z szacunkiem do życia, czyli dotyczących ochrony życia od poczęcia do śmierci naturalnej;-podaje przykłady łamania piątego przykazania;-wskazuje zagrożenia miłości dla współczesnych nastolatków;-wymienia grzechy przeciw czystości;-rozumie istotę czystości w narzeczeństwie i małżeństwie;-wymienia przyczyny kradzieży;-rozważa związek siódmego przykazania z przykazaniem miłości;-rozumie istotę ściągania i</p>	<p>doniosłość pokoju religijnego na ziemiach Rzeczypospolitej Obojga Narodów;-redaguje współczesną polszczyzną modlitwę za ojczyznę Piotra Skargi;-omawia istotę unii brzeskiej;-porównuje współczesną rodzinę z rodziną starożytnych Izraelitów;-interpretuje fragmenty Pisma Świętego mówiące o relacjach dzieci z rodzicami;-buduje drzewo genealogiczne swojej rodziny;-rozumie odpowiedzialność za życie własne oraz bliźniego, np. w kontekście głodu na świecie;-wskazuje brak miłości jako przyczynę łamania piątego przykazania;-rozpatruje problem zakochanych nastolatków z perspektywy młodzieży i rodziców;-przedstawia starotestamentową i nowotestamentową interpretację szóstego przykazania, z uwzględnieniem kontekstu biblijnego;-redaguje w punktach poradnik dla małżeństw, w którym uwzględnia etykę chrześcijańską;-sporządza wykres słupkowy pokazujący tendencję w rozwoju nieuczciwości w szkole (ściągnięcie);-porównuje definicje kradzieży z kodeksu karnego i KKK;-wyjaśnia pozytywny sens siódmego przykazania;-interpretuje postawy bohaterów literackich dotyczących kłamstwa;-formułuje kontrargumenty wobec</p>	<p>do udziału w Marszu Życia;-interpretuje obraz „Portret małżeństwa Arnolfinich”, uwzględniając symboliczne znaczenie elementów związanych z małżeństwem;-wymienia pozytywne cechy, które pozwalają unikać kradzieży;-podaje przykłady zadośćuczynienia w sytuacji kłamstwa;-uzasadnia, że dziewiąte i dziesiąte przykazanie są streszczeniem drugiej tablicy przykazań (przykazań 4-10);-zna biografię świętego, którego życie jest przykładem walki z pożądlivością;-układa własne modlitwy;-rozumie sens powiedzenia: modlitwa żyje z wiernością;-dokonuje parafrazy „Hymnu o miłości” św. Pawła, uwzględniając współczesne realia.</p>	<p>zabijanie podczas wojny jest wykroczeniem przeciwko piątemu przykazaniu;-rozważa związki przyjaźni z miłością;-rozważa, czy przywłaszczenie jedzenia, gdy jest się głodnym, jest kradzieżą;-rozważa istotę manipulacji jako wykroczenia przeciwko ósmemu przykazaniu;-rozważa słowa Benedykta XVI jako kontrargument w dyskusji na temat Dekalogu jako systemu zakazów;-rozważa, czy modlitwa może przemieniać ludzi i świat;-rozważa, czy prawdziwa miłość może istnieć bez Boga</p>
--	---	--	---	--

	<p>plagiatu jako kradzieży;- wskazuje przyczyny kłamstw;- rozumie różnicę między kłamstwem, obmową, oszczerstwem i lekkomyślnym osądem;- podaje skutki kłamstwa dla kłamcy i okłamывanego;- rozumie istotę sytuacji, kiedy nie należy mówić prawdy;- rozumie dwa znaczenia słowa „pożądać” i odnosi je do dziewiątego i dziesiątego przykazania;- wskazuje pozytywne aspekty dziewiątego i dziesiątego przykazania;- podaje sposoby, które umożliwiają walkę z pożądliwością;- opisuje modlitwę Jezusa,- dokonuje autorefleksji, czym jest modlitwa,- zna podstawowe postawy, gesty i formy modlitwy;- rozumie sens wezwania „Trwajcie w miłości mojej”.</p>	<p>„zwolenników” mówienia nieprawdy;- interpretuje fragmenty NT w kontekście ósmego przykazania;- dokonuje oceny moralnej pożądlivosti w świetle tradycji biblijnej i nauczania Kościoła;- opracowuje rady dotyczące sztuki modlenia się;- interpretuje teksty Pisma Świętego dotyczące modlitwy;- dokonuje praktycznej aktualizacji przykazania miłości bliźniego w świetle słów Benedykta XVI;- dokonuje „pozytywnej” parafrazy „Hymnu o miłości” św. Pawła;- wymienia grzechy przeciw miłości Bożej.</p>		
<p>Rozdział VI Idę z wami. Rok liturgiczny.</p>	<p>Ocena dopuszczająca</p>	<p>Ocena dostateczna</p>	<p>Ocena dobra</p>	<p>Ocena bardzo dobra i celująca</p>
	<p>Uczeń:- wyjaśnia potoczne związki frazeologiczne związane ze słowem „krzyż”;- interpretuje przesłanie religijne płynące z Krzyża Chrystusa;- wymienia współczesne przejawy kultu Krzyża;- zna datę święta Podwyższenia Krzyża Świętego;- zna części różańca;- rozumie hierarchię: Eucharystia – różaniec;- wymienia kilkoro świętych;- odróżnia uroczystość Wszystkich Świętych od</p>	<p>Uczeń:- rozumie pojęcie „Drzewo Życia” w odniesieniu do krzyża;- zna świadectwo wiary Wojciecha Kilara, rozważa sensowność składania świadectw;- rozumie, że różaniec jest modlitwą chrystocentryczną i kontemplacyjną;- rozumie istotę Kościoła pielgrzymującego, oczyszczającego się i niebiańskiego (np. łączy określenia z definicjami);- interpretuje sens oczekiwania w tekście literackim;- określa</p>	<p>Uczeń:- przygotowuje interpretację malarskiego przedstawienia Krzyża;- wymienia „apostołów różańca” i podaje krótkie informacje biograficzne na ich temat;- wyjaśnia istotę Kościoła pielgrzymującego, oczyszczającego się i niebiańskiego;- rozważa niesprzeczność kultu świętych z wiarą w Jednego Boga;- zna świętych, którzy są patronami członków rodziny;- analizuje adwent w życiu człowieka</p>	<p>Uczeń:- przedstawia historię interpretacji znaku Krzyża (etapy kultu);- rozważa, dlaczego krzyż chrześcijański nie jest ani amuletem, ani talizmanem;- rozważa, czy różaniec jest modlitwą odpowiednią dla współczesnego człowieka;- przedstawia etapy w rozwoju kultu świętych;- rozumie chrześcijaństwo jako wspólnotę, która wyzwala z poczucia samotności;- przedstawia religijny sens obchodów ku czci świętych i</p>

	<p>wspomnienia wszystkich wiernych zmarłych (Dnia Zaduszniego);-rozumie sens naśladowania świętych;- przedstawia postać Jana Chrzciciela;-podaje dwa znaczenia adwentu jako oczekiwania;-charakteryzuje specyfikę adwentu jako okresu liturgicznego i czas jego trwania;-rozumie symbolikę światła i ciemności;-rozumie religijny (nie tylko tradycyjny) sens Bożego Narodzenia;- rozumie łacińskie sformułowanie Ut unum sint;- wskazuje na chrzest jako podstawę wspólnoty Kościołów,-rozumie różnicę między tolerancją a akceptacją;-wskazuje ludzki i Boży czynnik ekumenizmu;- rozumie religijne znaczenie wielkiego postu;-wyjaśnia symbolikę wielkopostną;-wymienia nabożeństwa wielkopostne;-wymienia części Triduum Paschalnego i wyjaśnia treść obchodów poszczególnych dni;- przyporządkowuje każdej części Triduum Paschalnego określone obrzędy;-wymienia uroczystości i ważniejsze święta maryjne oraz podaje ich daty;-wylicza różne formy kultu maryjnego;-podaje podstawowe prawdy wiary związane z Duchem Świętym;-wymienia symbole Ducha Świętego;-wie, kiedy</p>	<p>znaczenie symboli adwentowych;-wskazuje różnice między ewangelicznym i tradycyjnym (potocznym) przekazem o Bożym Narodzeniu;-interpretuje dzieło malarskie, wskazując motywy uniżenia i Boskości Jezusa;-dokonuje autoanalizy: Co wiem o wiernych innych Kościołów;- rozumie określenie „ekumenizm” i podaje warunki ruchu ekumenicznego;- proponuje inne nazwy dla okresu wielkiego postu;-analizuje jałmużną modlitwę i post jako praktyki pokutne;-rozumie znaczenie obchodów Triduum Paschalnego w życiu chrześcijanina;-rozumie związek Eucharystii i Triduum Paschalnego;-interpretuje różne określenia dla Wielkanocy;-charakteryzuje rozwój pobożności maryjnej bł. Jana Pawła II;-interpretuje biblijną scenę pod Krzyżem w kontekście pochodzenia kultu maryjnego;-przedstawia rolę kultu maryjnego w historii Polski;-podejmuje próbę samodzielnego określenia symboliki Ducha Świętego;-interpretuje fragmenty „Sekwencji o Duchu Świętym”.</p>	<p>współczesnego;-wyjaśnia znaczenie Bożego Narodzenia jako Wcielenia Syna Bożego, który sprawił, że życie ma sens,-interpretuje fragmenty Pisma Świętego mówiące o uniżeniu Jezusa Chrystusa;-przygotowuje notkę prasową o Tygodniu Modlitw o Jedność Chrześcijan;- analizuje treść pieśni wielkopostnych,-wyjaśnia znaczenie modlitwy, postu i jałmużny w Wielkim Poście;- objaśnia znaczenie obrzędów Triduum Paschalnego;-interpretuje symbole wielkanocne;-rozważa wpływ objawień maryjnych na życie człowieka wierzącego;- wyjaśnia symbolikę Ducha Świętego;-zna pojęcie „Paraklet”;- przygotowuje mapę myśli na temat działania Ducha Świętego w Kościele.</p>	<p>litanii do wszystkich świętych;- rozważa ważność przeszłości, teraźniejszości i przyszłości w chrześcijaństwie;-rozważa, dlaczego Bóg jako drogę zbawienia człowieka wybrał uniżenie i śmierć, a nie potęgę;- rozważa, czy ekumenizm jest zagrożeniem wiary, czy wynika z wiary;-samodzielnie analizuje niedzielne czytania wielkopostne;-dobiera cytaty biblijne do obrzędów Triduum Paschalnego;-zna tekst Jasnogórskich Ślubów Narodu Polskiego, interpretuje go i ocenia stopień ich realizacji;-układa „Modlitwę gimnazjalisty do Ducha Świętego”;-rozważa, jak odróżnić autosugestię od działania Ducha Świętego.</p>
--	--	--	--	--

	obchodzimy Uroczystość Zesłania Ducha Świętego.			
--	--	--	--	--